

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף חברה ורוח

המטה לחינוך אזרחי ולחיים משותפים
المقر للتربية المدنية وللحياة المشتركة

המטה לחינוך אזרחי וחיים משותפים מערך שיעור ליסודי לקראת "יום הסובלנות" הבינלאומי

(ההנחיות והמטרות מנוסחות בלשון זכר אך מתייחסות לשני המינים)

קהל יעד:

חינוך יסודי, כיתות ד'-ו'

משך השיעור:

90 דקות

מטרות:

- ✓ התלמידים יכירו את המושג סובלנות ויבינו כי הסובלנות נובעת מההכרה בכבודו של האדם כערך וזכותו להיות שונה מאחרים.
- ✓ התלמיד ילמד לזהות ולמייין התנהגויות סובלניות ואי סובלניות המובעות על ידיו או על ידי סביבתו.
- ✓ התלמידים יציעו הצעות לקידום התנהגות סובלנית בכיתה, בבית הספר ובקהילה ויצרו כרזות.
- ✓ התלמיד ייקח אחריות ליישום התנהגויות סובלניות בחיי היום יום.

לפני המורה מוצגות מספר פעילויות להבנת המושג סובלנות מהן יוכל לבחור את הפעילויות המתאימות לכיתתו.

מהלך הפעילות: הפעילות המוצעת כאן עוסקת בנושא סובלנות וביחס כלפי האחר. מטרת השיעור הינה לבחון את עצמנו ולהתנסות באתגר של מימוש ערכי הסובלנות הלכה למעשה וכן מהי האחריות האישית של כל אחד באינטראקציות השונות.

פתיחה:

(הפתיחה נכונה לכל הפעילויות)

התלמידים יתבקשו להגדיר במילה אחת מהי סובלנות עבורם ?
(שמש אסוציאציות, או באפליקציית מנטימטר)

לפניכם מילים המבטאות סובלנות ואי סובלנות ערכו רשימה של מילים המבטאות סובלנות ומילים המבטאות אי סובלנות (ניתן למרקר בצבע ירוק את המילים המבטאות סובלנות ובצבע צהוב את המילים המבטאות אי סובלנות)
התלמידים יכולים להוסיף לכל קבוצה עוד מילים שלא מופיעות במאגר.

מאגר מילים המבטאות סובלנות / אי סובלנות

אהבה, קבלה, כבוד, הערכה, התנגדות,, אחדות, נימוס, פתיחות, שוויון, פשרה, זלזול, הבנה,, ויתור, זהירות, עימות, שלום, ויכוח, כניעה, סליחה, אמפתיה, רחמים, עקשנות, אלימות התחשבות, דחייה. קבלת האחר, הכלה, שיתוף, חברות, נאמנות, עזרה לזולת, שוויון, חמלה, נתינה, כאב, עצב, תסכול, חרם.
ציוד נדרש: (נייד, מחשב, לוח וטוש).

מה בין סובלנות לסבלנות?

אנחנו נוטים להתבלבל בין שני מושגים סובלנות וסבלנות .

הגדרת המושג סובלנות: נוהג של אדם (או של קבוצה) להתייחס בכבוד, בהבנה ובהיעדר אפליה כלפי השונים ממנו מבחינה חברתית, תרבותית או דתית, גם אם אינו מסכים לדעותיהם, התנהגותם או אמונתם (על פי ויקיפדיה).

סבלנות היא היכולת לחכות למשהו בלי לאבד עניין ובלי להתרגז.

מהו הקשר בין שני המושגים הללו? (שניהם כרוכים בעובדה שהאדם צריך לסבול התנהגות, עמדה, אמונה ... של האחר או התלויים באחר)

תנו דוגמא לאירוע בו נהגת בסבלנות ואירוע שבו נהגת בחוסר סובלנות.

פעילות מס' 1:

צפייה בסרטון "לקבל את השונה"

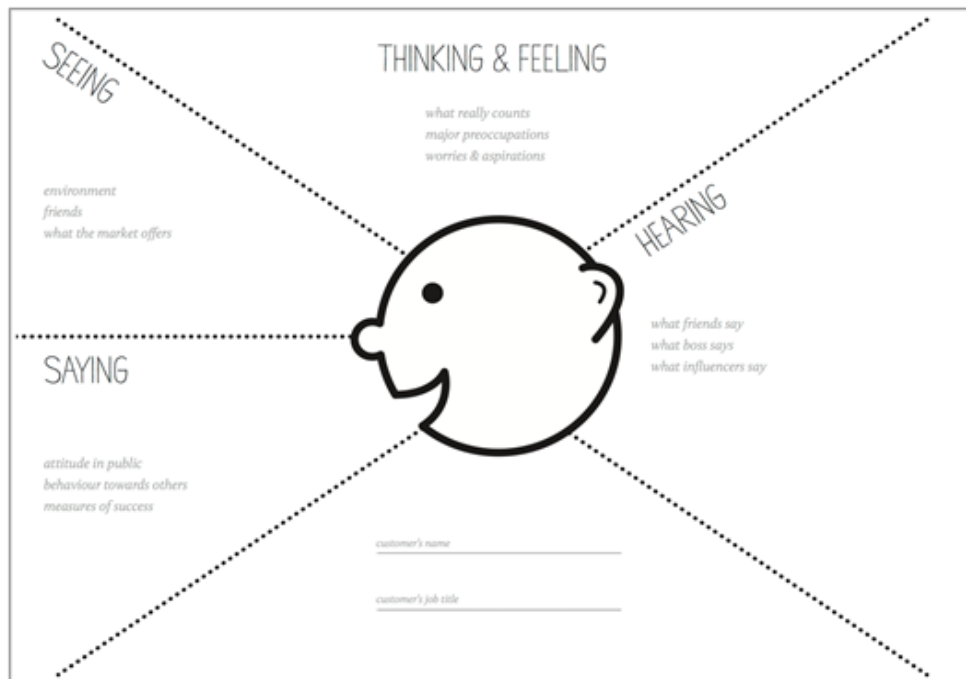
עברית: <https://youtu.be/cDHHotmAKfU?t=13>

ערבית: <https://youtu.be/-IRd65Sd9Uc>

הנחיות:

עליכם לבנות מפה אישית המתייחסת למושג סובלנות המופיע בסרטון בהתייחס לשאלות הבאות:

1. מה שמעתי ?
2. מה ראיתי ?
3. מה אני מרגיש?
4. מה אני חושב ?
5. מה הייתי עושה ?
6. מה יש לי לומר בנושא ?

המורה יחלק את התלמידים ל-5 קבוצות, התלמידים יציגו את מפות החשיבה האישיות בפני הכיתה וינסו ליצור מפת חשיבה קבוצתית.

מה למדתם מהפעילות, על לקיחת אחריות אישית על הסובלנות ?
איזו פעולה סובלנית תאמצו בעקבות השיעור ?

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף חברה ורוח

המטה לחינוך אזרחי ולחיים משותפים
المقر للتربية المدنية وللحياة المشتركة

פעילות מס' 2:

היכרות עם פתגמים מהתרבויות השונות המבטאים סובלנות.

כרזה / הצגה / שיר / כתבה מהעיתון

המורה יציג בפני התלמידים 6 פתגמים מהתרבות היהודית ומהתרבות הערבית המעבירים מסר של סובלנות. המורה יחלק את הכיתה למספר קבוצות, כל קבוצה תקבל פתגם ותבחר כיצד לבטא את הפתגם באחת מן הדרכים הבאות: כרזה / תיאטרון / שיר / כתבה מהעיתון/נאום
כל קבוצה תציג את התוצר אחרי זמן קצוב מול הכיתה.

הפתגמים:

עברית- ערבית

1. "ואהבת לרעך כמוך"
حب لغيرك ما تحب لنفسك
2. "מה ששנא עליך אל תעשה לחברך"
ما تكرهه لا تفعله بصديقك
3. "אל תדון אֶת חֵבְרֵךְ עַד שֶׁתִּגִּיעַ לְמִקוֹמוֹ"
لا تحكم على صديقك حتى تصل مكانة
4. "סובלנות מוחקת את העוינות ומסירה את השנאה"
التسامح يمحو العداة ويزيل البغضاء
5. "לסובלנות יש טעם והנאה שלא מוצאים בנקמה"
في العفو لذة لا نجدها في الانتقام
6. "האמיצים לא מהססים להיות סובלניים למטרת שלום"
الشجعان لا يخشون التسامح من أجل السلام

מה למדתם מהפעילות, על לקיחת אחריות אישית על הסובלנות? איזו פעולה סובלנית תאמצו בעקבות השיעור.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף חברה ורוח

המטה לחינוך אזרחי ולחיים משותפים المقر للتربية المدنية وللحياة المشتركة

המטה לחינוך אזרחי, המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך
רחוב דבורה הנביאה 2 ירושלים 91911, טלפון 02-5603533, פקס 02-5603596

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף חברה ורוח

המטה לחינוך אזרחי ולחיים משותפים
المقر للتربية المدنية وللحياة المشتركة

פעילות מס' 3:

לקיחת אחריות על הסובלנות בכיתה - כתיבת אמנה כיתתית לקידום הסובלנות בכיתה

הכיתה תחולק ל 5 קבוצות כל קבוצה תכלול 5-6 תלמידים.

כל אחת מהקבוצות תידרש לכתוב כללים לקידום כיתה סובלנית שכיף לחיות בה, כל קבוצה תקבל פתק שעליו רשום אחד מהמושגים הללו :
קבלת האחר, כבוד הזולת, אמפתיה, הכלה, שוויון, איפוק, הסכמה /אי הסכמה.

כל קבוצה תחבר 2-3 כללים למושג שקבלו אשר מעודדים סובלנות.

כל קבוצה תציג את הכללים אשר כתבה.

כל הכללים ירוכזו על הלוח או במסמך משותף

הכיתה תצטרך לבחור בין 3-5 כללים המקדמים סובלנות בכיתה שיהוו את אמנת הסובלנות הכיתתית .

1. כל השותפים בכתיבת האמנה יקבלו על עצמם לקיימה ויחתמו עליה.
2. האמנה תפורסם באופן גלוי וברור לכל.
3. במהלך גיבוש האמנה יתקיים רב-שיח בין השותפים בכיתה, ויינתן ביטוי לצורכיהם הייחודיים. תהליך כזה יתרום תרומה משמעותית לאיכות החיים בכיתה ולשיפור מערכת היחסים בין הקבוצות השונות.
4. האמנה תבחן מחדש, תעודכן בהתאם לצורך .
5. לאחר אישור האמנה בכיתה, יתחייבו תלמידי הכיתה לפעול על פיה. באמנה תהיה התייחסות לדרכי אכיפתה.

מה למדתם מהפעילות, על לקיחת אחריות אישית על הסובלנות ? איזו פעולה סובלנית תאמצו בעקבות השיעור.

פעילות מס' 4:

תיבת הסובלנות הכיתתית

המורה יכין לכיתה תיבת סובלנות.

המטרה - לחזק פעולות המקדמות סובלנות בכיתה, בבית הספר, בחברה. להעצים את הטוב.

מהלך הפעילות: מורה יחד עם התלמידים יכינו תיבה סגורה שבה אפשר להשחיל פתקים או מכתב ולכתוב על חוויה שחווה הקשורה לסובלנות.

1. התלמידים יתבקשו לכתוב על פתק באופן אישי - ביטוי אחד למעשה סובלני שנחשפו אליו בשבוע האחרון (בכיתה/ בבית הספר/ בבית/ בקהילה/ ביישוב / במדינה)
2. התלמידים ישתפו את הכיתה בביטויי הסובלנות.
3. המורה יחלק את הכיתה לקבוצות בכל שבוע (על פי חלוקה ידועה מראש) קבוצה אחת תהיה אחראית לאסוף ולכתוב על פתקים שיונחו בתיבה ביטויי של סובלנות שנחשפו אליהם. (כל תלמיד בכיתה יכול להוסיף עוד ביטויי סובלנות שנחשף אליהם במהלך השבוע).
4. מדי שבוע המורה יפתח את תיבת הסובלנות הכיתתית וישתף את הכיתה עם הקבוצה האחראית במעשי הסובלנות השבועיים ויקיימו דיון בנושאים שיעלו מהמכתבים.
5. בכיתה יוקם לוח הסובלנות - שבו יתפרסמו ביטויי הסובלנות של השבוע, התלמידים יתבקשו לתייג באמצעות מדבקה את הביטוי שהם מסכימים אתו.

מה למדתם מהפעילות, על לקיחת אחריות אישית על הסובלנות? איזו פעולה סובלנית תאמצו בעקבות השיעור.

סיכום היחידה:

פעילות סיכום ליחידה - לקיחת אחריות על הסובלנות ב-20 שניות...

<https://bit.ly/3pvTapu>

